

Rozhovor na Dvojce (přepis)

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D.

Moderátor Mirek Vaňura

Dobré odpoledne a máme zde zajímavé hosty na Dvojce. Dnes přišel doc. Miloš Sokol, což je, já to řeknu úplně lidově, soudní lékař. Pane docente, vítejte. Dobrý den, řekl jsem to dobře?

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Řekl jste to perfektně, protože většinou si nás pletou s patologi.

Moderátor Mirek Vaňura

Ted'. To jsem se chtěl právě zeptat. Nebudeme tady rozebírat žádný případ do kriminálky. Vy jste tady, protože jste spoluautor úplně nové knížky. My ji tady máme, tady máme i web kamery: Letecké nehody, vyšetřování příčin a následků z pohledu lékaře, ale i pilota. K té knížce se dostaneme, ale pojďme nejdříve vlastně rozebrat ty dva termíny. Tak proč nejste patolog, proč jste soudní lékař?

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Každý soudní lékař stejně začíná jako patolog. Ale patologové, těch je podstatně více. Jsou to velice inteligentní lidé, kteří víc léčí, než pitvají, protože oni vyšetřují spousta různých drobných vzorečků, tkání a orgánů a snaží se stanovit diagnózu takovou, aby potom kliničtí lékaři zacílili tu vlastní terapii. My soudní lékaři, my jsme takoví spíš dobrodruzi, my občas jedeme někam do terénu, spolupracujeme s policií, potom provádíme pitvy, ať už násilných úmrtí nebo náhlých. Poměrně dost děláme i posudky pro orgány činné v trestním řízení. Takže ta naše práce je poměrně pestrá a rozdíl mezi patologem a soudním lékařem je jako mezi chirurgem a ortopedem. Každý do něčeho řeže. Každý do něčeho jiného. No mimochodem i v kriminálce vystupují soudní lékaři. Je to vlastně, vy jste takový lékařský detektiv, vy si v podstatě nedáte pokoj, dokud nezjistíte příčinu toho úmrtí. Určitě je to strašně důležité. Nejenom proto, aby člověk měl nějaký jasný závěr, ale aby to věděla i rodina nejbližší, nejbližší lidé toho zemřelého člověka, k čemu došlo, případně jaká by byla prevence, aby k tomu nedošlo u dalších osob v rodině, jestli je to trestný čin, aby byl odhalen, případně pokud od počátku se ví, že to je trestný čin, tak abychom napomohli policii přinést další důkazy takové, aby potom mohl proběhnout řádný soud a pachatel byl potrestán.

Moderátor Mirek Vaňura

Ale je tedy pravda, že si, jak jsem použil ten termín, nedáte pokoj, dokud tu příčinu nezjistíte.

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Určitě. Tak to musí být v životě. No, protože jinak by ta policie nevěděla možná kudy kam. A jak už jste říkal ty důvody předtím, možná by se i nezabránilo třeba dalším zbytečným úmrtím.

Moderátor Mirek Vaňura

Tak to jsme se vás tedy zasadili do Ústřední vojenské nemocnice, bych měl říct správně. Ale teď k té knížce, která mě opravdu zaujala. Letecké nehody, jak se jmenuje ten seriál v televizi. Letecké katastrofy. Díváte se na ně?

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Dívám se, je to krásný seriál. Zvláště se na to dívám rád se svými nejbližšími, zvláště s manželkou Hankou, když někam letíme, tak abychom věděli, že to všechno umějí vyšetřit.

Moderátor Mirek Vaňura

Ano. Zdravíme vaši manželku. Ano, to má radost. V každém případě je to zajímavý seriál, je tam ta detektivka, ale teď mi řekněte, proč jste s kolegy vlastně se rozhodli napsat letecké nehody, které se staly, předpokládám, u nás.

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Drtivá většina, tak v podstatě já i mí kolegové, je nás celkem šest, tři lékaři, tři piloti. Tak jsme se domluvili asi před pěti lety, že napíšeme knížku.

S některými jsem, jak se říká, chodil po poli a po lese a sbíraly se trosky letadla a ohledávali zemřelí lidé. Takže jsou to opravdu partáci, které znám mnoho let, protože vlastně ty nehody, na nich se podílím asi 35 let. Ted'ka vlastně jsme si řekli, že jsme zhruba věkově obdobní lidé, každý má své nějaké zaměření a chtěli bychom představit nejenom odborné veřejnosti, ale ale i všem čtenářům, kteří se zajímají o letectví a o vyšetřování událostí, jak se to dělá, co je k tomu všechno potřeba a jaká je případně potom možná prevence vzniku obdobných událostí.

- Moderátor Mirek Vaňura
doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA
Je těch leteckých nehod, nevím, za třicet, možná více, u nás hodně?
Jestli se budeme bavit o tom, o letecké nehodě jako takové, protože letecká nehoda může skončit dobře akorát se zlomeným příďovým kolem nebo nalomeným, nalomeným křídlem. A těch nehod je v civilním letectví v ČR x desítek každý, každý rok. Ale těch, které skončí špatně, tak zhruba je tak okolo 10, 12 zemřelých osob z těch civilních leteckých nehod ročně v ČR.
- Moderátor Mirek Vaňura
doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA
Deset až dvanáct osob? To bych neřekl.
Já si myslím, že když si vezmete, kolik lidí zemře na silnicích, tak je to pořád úžasný bezpečný sport nebo bezpečné létání. To určitě, ale možná se až tolik o tom nemluví.
- Moderátor Mirek Vaňura
doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA
My se k těm takovým tím větším nehodám potom ještě dostaneme, ale teď nás napadá, pořád to není tolik jako ve světě, jsme dobří ve vyšetřování příčin leteckých nehod u nás, když jich zase není tolik, jako když to vezmete ze světového měřítka?
Já si myslím, že jsme úplně na tom topu, na opravdu velké, velké úrovni. Nejenom z toho pohledu ať už vyšetřování vojenských nebo civilních leteckých nehod, z toho vyšetřování příčin technických, pilotních apod. To dělají kolegové opravdu skvěle a vlastně vyměňují si informace s celým, celým světem. A myslím si, že i z hlediska toho soudního lékaře, lékařství, kdy jsme v současné době čtyři soudní lékaři v Ústřední vojenské nemocnici, kteří se podílíme na vyšetřování, tak si myslím, že to děláme vcelku dobře. A ta historie trvá od roku 1956.
- Moderátor Mirek Vaňura
doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA
No, já použiji znovu to úsloví, které jsem použil u soudních lékařů. Takto. Takže vlastně při vyšetřování leteckých nehod si ten tým nedá pokoj, dokud nepřijde na to, proč se to stalo?
Přesně tak, protože pokud to vezmu za tu naši medicínskou branži, tak provádíme nějakou prohlídku na místě, následuje, následuje pitva, spousta různých laboratorních a dalších vyšetřování. A teďka se vám třeba stane, že je potřeba se podívat na problematiku třeba letecké fyziologie. Takže komunikujeme s odborníky z Ústavu leteckého zdravotnictví nebo s posudkovou činností, jestli pilot měl tu správnou výjimku nebo jestli, jestli letěl, letěl ne úplně se správnou zdravotní způsobilostí. Spolupracujete s tou technickou částí komise, je třeba spolupracovat s Policií ČR, s vojenskou policií, se speciálními částmi policie, jako je kriminalistický ústav. Takže je to opravdu týmová práce.
- Moderátor Mirek Vaňura
doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA
Se spoluautorem nové knížky letecké nehody, vyšetřování příčin a následků z pohledu lékaře i pilota. Já to čtu celé, ale to je důležité, protože to není jen z toho lékařského pohledu. Pojdme vyjmenovat vaše kolegy, kteří se s vámi do toho pustili.
Takový ten iniciátor a táta této knihy jsem teda já tedy, který to spunktoval. Takže vlastně editor, hlavní autor a tím se nechlubím, já jsem soudní letecký lékař a z dalších kolegů dva lékaři. Pan doktor Petr Došel, letecký fyziolog a pan doktor Oldřich Truska je letecký posudkový lékař. A z těch pilotů je tam jednak pan Josef Bejdák, začínal jako voják a nyní je tedy zástupce ředitele Ústavu pro zjišťování příčin leteckých nehod.
- Moderátor Mirek Vaňura
doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA
Petr Chamrád, bývalý šéf té vojenské komise při ministerstvu obrany a poměrně známá osobnost je pan Ladislav Keller. To je mimo to, že to je pilot, včetně létal velkou dopravu učil na vysoké škole, tak je to i publicista, který napsal řadu krásných knížek o vyšetřování leteckých katastrof. A ten, toho jsem chtěl do kolektivu z toho důvodu, aby tomu dal takového toho ducha, aby to nebyla jenom odborná knížka, ale abychom napsali něco i pro, řekl bych, běžnou populaci, běžné lidi.
To jsem rád, že to říkáte, protože knížka je samozřejmě pro lékaře, pro policisty, techniky, znalce letectví, ale z toho, co jste říkal a co jsem měl možnost náhledu,

je pro nás obyčejné smrtelníky, kteří třeba se rádi dívají na ten seriál zmiňovaný, kteří si prostě rádi přečtou něco zajímavého z letectví.

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Je to holt když neštěstí, ale zajímavost. Já si myslím, že určitě, protože létání lidí fascinuje od nepaměti a pokud se něco stane, tak je potřeba přijít na to, co se stalo, tak, aby se to nestalo podruhé. V tom je právě ta určitá, určitá prevence.

Moderátor Mirek Vaňura

No a my jsme si říkali o písničce, když se něco tak velkého stane, že se okamžitě zastaví provoz toho letadla toho typu.

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Je to tak. Bude to velká doprava, ta v každém případě, pokud jsou to malá letadla nebo sportovní létající zařízení, tak v okamžiku, kdy se přijde na nějakou technickou závadu, která způsobila danou leteckou nehodu, tak je to potom řešeno na úrovni různých bulletinů a dalších nějakých informací pro, pro letce, pro výrobce tak, aby se vlastně něco podobného nestalo.

Moderátor Mirek Vaňura

Zpracováváte tam třeba ty velké známé letecké neštěstí například Suchdol, to je asi nejnámější u nás.

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Určitě je. Tam je kapitola, která se týká velké, velké dopravy, která se týká jednak nehod, ty největší byly u nás v 70. letech minulého století, ale jsou tam i možnosti nasazení týmu na identifikaci obětí hromadných neštěstí, které jsou v ČR obdobně jako ve světě, tzv. DVI týmy (Disaster Victims Identification – pozn. redakce). Takže vlastně je tam i pokud by se týkala problematika identifikace zemřelých u těchto velkých nehod.

Moderátor Mirek Vaňura

Kacířská otázka, teď budeme létat na dovolené, pokud tedy ta situace mezinárodní dovolí, myslím tím ropa a její cena za barel, pokud tedy někam poletíme, kam vy si ve velkém dopravním letadle sedáte?

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Většinou kam dostanu palubní lístek. Samozřejmě každé, každé místo má svoje plusy a mínusy. Většina leteckých nehod se stává při startu a při přistání, pokud se vám to stane v letové hladině, tak vám je úplně jedno, kde, kde sedíte. Já bych se té velké dopravy vůbec nějak jako nebál. Já jsem se díval zrovna před několika dny na statistiku. Na celém světě za rok i 24, 25, pět, tak zahynulo okolo 250, 300 lidí na celém světě. Ano, ono se to říká, vy už jste to zmínil v minulém vstupu, je to daleko bezpečnější než třeba jet někam autem nebo autobusem, možná i vlakem.

Moderátor Mirek Vaňura

V každém případě něco jako prevence tedy neexistuje?

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Ve velkém dopravním letadle, si myslím, jsme obyčejní cestující a trochu se bojíme letět. Musíme, musíme věřit a hlavně pokud jsou to letecké společnosti, které jsou renomované, tak jsou opravdu výborně vyškolené posádky a je tam řada, řada takových momentů, kde se vlastně zdublovávají různé přístroje, kdy vlastně řídí to letadlo dva piloti, by se toho nebál.

Moderátor Mirek Vaňura

Takže jste nás uklidnil před dovolenými. Přesto si myslím, že je zajímavá knížka letecké nehody, že je to vlastně taková nepravá, ale stejně zajímavá detektivka, do které se můžete začíst. Jeden ze spoluautorů této knížky, doc. Miloš Sokol z Ústřední vojenské nemocnice byl naším hostem. Ať se vám daří a rádi si ji přečteme. Díky moc.

doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D., MBA

Děkuji.